

Livia CARUNTU-CARAMAN

Institutul de Filologie al AȘM
(Chișinău)

**CIRCULAȚIA ENGLEZISEMELOR
PE DOMENII DE ACTIVITATE,
REFLECTATĂ ÎN PRESA PERIODICĂ
DIN REPUBLICA MOLDOVA**

**Anglicisms circulation in the fields of activity,
reflected in the Republic of Moldova periodicals**

Abstract: World languages lies in a continuous interaction. At present, the greatest influence exert English, that delegates units of expression in the vocabulary of other languages.

Romanian, trained by its bearers in the act of peoples approaching, takes a significant number of words, called Anglicisms, adding them to its lexis. They are adapted and cover all the fields of activity.

How does anglicisms work in Romanian, it demonstrates the mass-media from Republic of Moldova on a particular segment selected for investigation.

Keywords: interaction, English language, Romanian language, Anglicisms, adaptation, fields of activity, mass-media, Republic of Moldova, investigation.

Rezumat: Limbile lumii se află într-o continuă interacțiune. În etapa actuală, cea mai mare influență exercită engleza, care-și delegă unități de exprimare în lexicul celorlalte.

Limba română, antrenată prin purtătorii săi în actul de apropiere a popoarelor, preia o cantitate însemnată de cuvinte, numite englezisme, adăunându-le în vocabularul său. Ele se adaptează și cuprind toate domeniile de activitate.

Cum se comportă englezismele în limba română, ne-o demonstrează mass-media din Republica Moldova pe un anumit segment triat pentru investigare.

Cuvinte-cheie: interacțiune, limba engleză, limba română, englezisme, adaptare, domenii de activitate, mass-media, Republica Moldova, investigare.

Limbile lumii se află într-o continuă interconexiune, influențându-se reciproc. Cel mai mult sunt afectate vocabularele, prin schimbul de unități lexicale. În etapa contemporană, acest proces este condiționat de limba engleză, care, ca limbă de circulație internațională, își implantează în lexicul celorlalte limbi multe din cuvintele sale ce denumesc realitățile cele mai noi, rezultate din progresul tehnico-științific al popoarelor vorbitoare de engleză – britanic și american.

Ca să vedem ce efect produc aceste cuvinte de origine engleză – englezismele – asupra lexicului limbii române și, implicit, asupra comunicării românești, ne vom referi la un aspect ce denotă valoarea semantică renovatoare a englezismelor, prin diversifi-

carea ariilor de răspândire a lor, cuprinzând practic toate domeniile de activitate ale societății noastre contemporane în construcție. Să găsim modul corect de înglobare a lor printr-o investigație profundă, „să lăsăm limba să decidă ce va păstra și ce nu din valul acesta de anglicisme. Limba este pusă frecvent în situația de a alege și se descurcă foarte bine” [1, p. 31-32].

Iar frecvența utilizării acestora în mass-media devine și ea un indiciu incontestabil ce reflectă cum și cât este angajată și implicată Republica Moldova în edificarea europeană. Și cum statul nostru s-a axat, prin toate sferile sale de activitate, spre această orientare nu numai datorită Acordului de asociere cu UE la nivel guvernamental, ci și a unei bune părți a locuitorilor ei conform propriilor convingeri înrădăcinate după sigure experiențe personale că doar așa se va ajunge la prosperare, contactele cu popoarele lumii se fortifică, în primul rând, prin comunicare.

Astfel relațiile diplomatice, intensificarea raporturilor economice și comerciale în urma deschiderii pieței apusene pentru produsele moldovenești, colaborările științifice, culturale, sportive, libera circulație a cetățenilor noștri în spațiul Schengen grație liberalizării de vize, angajările tranzacționate în câmpul muncii, precum și alte tangențe de rudenie, de prietenie, religioase – contribuie substanțial la configurarea și îmbogățirea cadrului comunicativ necesar pentru realizarea dezideratelor adevăratei democrații. Atunci toate vor trebui să atingă un standard: și indicatorii muncii, și calitatea ei, și nivelul de trai. Dar și vorbirea, limba. Iar noi, cu siguranță, ne vom prezenta cu limba noastră română, care ne unește într-un tot întreg prin noul cuvânt european.

Așa e util cuvântul, spus și pus la locul și la timpul potrivit. Cu cât sensul lui este sesizat de mai mulți vorbitori, cu atât mai lesne se produce comunicarea. Iar cu cât termenii se internaționalizează, devin un bun comun de exprimare și pentru vorbitorii altor limbi. Întrucât engleza răspândește noțiunile sale neologice în diferite limbi, acestea le adoptă și le adaptează după legile locului, apoi, prin vocabularul internaționalizat, îl reîntorc în comunicarea internațională. Într-o anumită situație, cunoscând originile, un anumit procentaj de cuvinte dintr-un mesaj ar putea fi înțeles de vorbitorii de altă limbă: polonez, luxemburghez, portughez. În așa mod, limba engleză conturează un nou prototip de socializare internațională.

În acest scop și limba română apelează la englezisme – să fie înțeleasă și accesibilă în anturajul universal. Iată de ce zicem că englezismele sunt și ele o marcă de demonstrare a implicării noastre în apropierea de Europa. Iar cu cât un domeniu sau altul de activitate, prin care ne edificăm viitorul, este pătruns mai profund de progresul modern, el nu poate să nu se internaționalizeze și să nu se modernizeze măcar prin vocabular, la început, apoi și tehnic, și relațional, și de mentalitate.

Astfel depistăm că modul fresh al noii exprimări cuprinde toate sferile de activitate a societății noastre de azi. Nici mass-media nu rămâne în întârziere – urmărește și ghidează, interceptează și prelucrează materialul brut, apoi îl redă publicului cititor și utilizator. Aici am și sondat comportamentul englezismelor în uzul nostru mediatic prin intermediul publicațiilor *VIP magazin (VIP)*, *Săptămîna (S)*, *Literatura și arta (LA)*, *Timpul (T)*, *Moldova (M)*. În cele peste 200 de numere (anii 2013-2015) selectate pentru investigație, am distins peste 3700 de unități lexicale de origine engleză. Din ele

am triat circa 1100, numai câte o variantă de cuvânt, excluzând formele lui gramaticale și repetate, pe care le-am repartizat după domenii: politică, economie, cultură și artă, știință și educație, informatică și tehnologii, sport și altele.

Domeniul știință și educație. Mai puțin numeroase apar englezismele în știință și educație (peste 50). Gama lor de difuzare nu este mai vastă și din simplul motiv că printre periodicele examinate n-am avut anume de profil pur științific sau educațional, dar perspectivele lor sociale preponderente au înrămat și asemenea opțiuni, care ne-au putut permite să observăm cum știința și educația noastră sunt agregate în torentul generativ al noii gândiri și instruirii internaționale.

Cum era și rațional de dedus, am identificat două ramificații principale de englezisme: cele ce țin de știință (*copyright, doctor of science, doctor habilit, top discovery, research*) și cele ce se raportează la instruire și educație (*curriculum, brainstorming, item, feedback, standard*). De pe paginile ziarului *Timpul* aflăm că „primele quest-uri (jocuri cu întrebări și logică) au apărut în Belarus” (nr. 35, 28.02.13, p. 6); că X „își face *masteratul* la facultatea de Arte” (nr. 32, 25.02.13, p. 8); că „*CV*-urile se pot depune la adresa... sau pe *e-mail*” (nr. 28, 19.02.13, p. 2).

Săptămîna ne informează că „chestionarele și *feedback*-ul primite trebuie să fie practice” (nr. 4, 25.01.13, p. 6); că „o oră de Internet pe zi crește *IQ*-ul” (nr. 4, 31.01.14, p. 21); că oamenii de știință „au identificat, în sistemul imunitar al omului, un *marker biologic*”, iar „lungimea telomerelor este un *biomarker* al îmbătrânirii” (nr. 11, 15.03.13, p. 23); că Y „a obținut titlul de *master* în Drept la Universitatea de Stat din Moldova” (nr. 24, 14.06.13, p. 2).

Și *Literatura și arta* ne furnizează interesante relatări precum că „rezultatele cercetărilor, după o selecție internațională foarte dură în cadrul *peer review*, au fost recunoscute ca demne de publicare în reviste științifice” (nr. 19, 7.05.15, p. 7); că subiectele „pot circula în domeniul public fără *copyright*” (nr. 5, 29.01.15, p. 5); că „a doua treaptă *Doctor în științe* a fost notificată în *Dr. hab. în științe*, asemănător gradelor științifice din alte țări dezvoltate – *Doctor of Science* (Germania, Anglia, SUA etc.) ori *Doctor Habilit in Science* (Franța)” și „cele mai preferabile forme de colaborări sunt doctoranтура (*PhD*) și postdoctoranтура” (nr. 9, 27.02.14, p. 6). Iar revista *Moldova* încheie cu sugestia că „la etapa inițială e bine-venit și un *brainstorming*” (nr. 4, 2014, p. 7).

Domeniul informatică și tehnologii. Relativ numeroase sunt englezismele utilizate în domeniul informatică și tehnologii. Era și de anticipat, întrucât trăim în era fascinantă a informaticii și a celui mai uriaș monstru sacru al invenției umane – Internetul, care au pus stăpânire deplină pe activitatea omului, ajutându-l să se descurce în complexitatea vieții contemporane, în care informația și data (datele) sunt domitoare. „Astăzi se produce o înnoire lexicală la nivel global, grație mijloacelor informatice care favorizează comunicarea rapidă și, mai ales, accesul populației largi la informații de tot felul” [2, p. 4]. Astfel „datele personale sunt o mină de aur pentru *marketingul* viitorului”, afirmă *Săptămîna*. Apoi completează că „nu e vorba numai de informații de stare civilă, ci și de locurile în care facem *check-in*” (nr. 14, 11.04.14, p. 3).

Tehnologia informației (*IT – ICT*) ajunge a fi una dintre cele mai solicitate specialități și de la noi, fapt confirmat și de mass-media. *Timpul* ne relatează că „toate companiile

mari au nevoie de *it-iști*” (nr. 5, 6.02.15, p. 24); că se „anunță concurs pentru contractarea unui *IT* specialist pentru oferirea serviciilor de consultanță în probleme *soft și hard*” (nr. 28, 19.02.13, p. 7); Centrul BLTC propune prin intermediul revistei *VIP magazin* „cursuri complete cu limbaj specializat... engleză pentru domeniul *IT*” (nr. 136, 2015). *Literatura și Arta* relatează că s-„au oferit gratuit câte 10 chei de acces educaționale pentru două pachete de *soft* specializat dotat cu echipamente media, *IT* și utilaje” (nr. 36, 3.09.15, p. 8). Iar *Săptămîna* ne anunță că „o rețea de *hakeri* a spionat 4 *IT* din Republica Moldova” (nr. 3, 12.02.13, p. 2).

Acestea fiind argumentele adecvate pentru motivarea frecvenței mai sporite a englezismelor în conținuturile publicistice ce au mediatizat domeniul informaticii și tehnologiilor informaționale, mai adăugăm că nu numai prin număr se remarcă ele, ci și prin diversitatea semnificației ce le determină menirea. Cele circa 130 de lexeme neologice întrunesc semantica unor serii de noțiuni exacte ce se referă concret la computer, la construcția și funcționarea lui (*display, software, hardware, procesor, iPhone, iPad, desktop, programmer*), la Internet și transmiterea informației (*web browser, Wi-fi, wireless, password, blogger, blogging, chat, link, wikipedia, antivirus*) și la alți termeni noționali (*high-tech, know-how, flash, information overload, dronă, call center*).

Grație uzualității multifuncționale în toate sferile de activitate, englezismele din informatică și tehnologii sunt mai răspândite și mai cunoscute, ceea ce le-a predestinat mai lesne să se adapteze nu numai în vocabularul informaticienilor, ci și în a celor care beneficiază de munca și rezultatele acestora. Din aceleași temeuri, în garnitura dată întâlnim neologisme adaptate deplin fonetic (*procesor, dronă, loghin, tabletă, cip, maus; a accesa, a posta, a loga, a printa*) și gramatical. Substantivele pot apărea nearticulate la singular (*supervizor, link, web master, hosting*) – plural (*laptopuri, bloggeri, imprimare, postări, linkuri*) și articulate, articolele substantivale hotărâte dând forme flexionare în Nominativ/Acuzațiv singular (*mausul, e-mailul, site-ul, iPhone-ul, SMS-ul*) – plural (*computerele, laptopurile, blogurile, site-urile, gadgeturile*) și în Genitiv/Dativ singular (*laserului, Internetului, net-ului, software-ului*) – plural (*linkurilor, bloggerilor, gadgeturilor*). O altă serie – transliterate: *on-line, web, site, computer, laptop, click, chat, wireless, Facebook*.

De asemenea sunt eficiente derivarea (*blog – blogger – blogging – microblogging – bloggeriță; hosting, twinning, programmer, postat, procesor*) și compunerea (*high-tech, high definition, know-how, notebook, blogosferă, software, hardware*).

Sunt solicitate și abrevierile: *PC, CD, SMS, DVD, IT, IP, LED*.

Domeniul cultură și artă. Cele mai multe englezisme însă am înregistrat în domeniul culturii și artei (circa 290). Mai multe dintre ele le-am extras din *Literatura și arta* și din *VIP magazin*, care sunt publicații cu mai accentuate tendințe culturale. Dar această situație este determinată și de alți factori. Ramurile culturii și artei sunt multiple. Lumea contemporană se culturalizează la un nivel relativ înalt, iar oamenii de cultură și de creație sunt cei mai deschiși renovărilor.

Dintre ramurile artei, dacă luăm drept criteriu de apreciere numărul englezismelor care au circulat în mass-media, cea mai europeanizată este *muzica*. Revista *Moldova*

în nr. 3 din 2014, p. 4 o citează pe scriitoarea americană V. Nazarian care spunea că „dacă muzica trebuie să fie un loc, atunci *jazzul* este un oraș, *folkul* – o sihăstrie, *rockul* – un drum, muzica clasică – un templu”. Autorul articolului sprijină în continuare ideea că „muzica *rock* a întrunit, într-adevăr, toate caracteristicile unui *drum*”, iar „*YES-ul* britanic, și *NOROC-ul* moldovenesc au promovat, în muzica *rock* atitudinea pozitivă”. La pagina 57 ne mai informează că „Mihai Dolgan visa să creeze un *jazz band*”, iar la 58 reamintește că formația lui avea „ritmuri ce intrau în contradicție cu ideologia vremii: *beat, rhythm 'n' blues*”, că Mihai Poiată se considera „primul *disc-jockey* din Moldova”.

Literatura și arta consemna, de moment, în numărul 14 din 3.04.14, p. 8, că „*playlist-ul* concertului va conține cele mai mari *hit-uri* ale Loredanei, inclusiv noul *single Lumea ta*”, iar în nr. 28 din 10.07.14, p. 5 constata cu stupeoare și mai multe semne de neliniște că „s-a schimbat valsul și hora de mână în *rock and roll* și *lambada*”.

Și *Săptămîna* ne familiariza cu viața lumii muzicale internaționale, prezentându-ne principalele premii în nr. 3 din 18.01.13, p. 31: pentru „cea mai bună interpretare *hard rock/metal*”, „cel mai bun cântec *rap* și cea mai bună colaborare *rap*”, „cel mai bun videoclip *hip-hop*” și „pentru albumul *soul & R&B* preferat”; iar din showbizul moldovenesc subliniem aprecierea lui Dan Bălan pentru „cel mai elegant și mai *sexy* interpret din Rusia” (p. 32).

Nici *Timpul* nu e străin de muzică, oferindu-ne diverse relatări de ramură. „*Playback-ul* e un rege în estrada autohtonă” (nr. 35, 28.02.13, p. 5). Unul din interpreții formației *Veriga* mărturisește că „aici am împărtășit cu chitara *bass*, pian și chitară momente de *blues, soft rock, pop rock*” (nr. 4, 31.01.14, p. 15). Într-un interviu, și muzicianul român Argatu' se destăinuie că a trecut prin genurile „*hip-hop, dancehall, reage, drum&bass, dubstep*” (nr. 1, 10.01.14, p. 23). În nr. 9 din 7.03.14, p. 23 aflăm date despre trupa austriacă A. G. Trio, stilul căroră „poartă amprenta *electro-house-ului*, peste care presară vocaluri *catchy*, și astfel, fiecare *show live* este plin de energie și *vibe* pozitiv”.

Și celelalte ramuri ale artei se îndreaptă spre Europa, îmbinându-și vocabularul autohton cu cel de circulație internațională. *Cinematografie*: „Dr. Dolittle este un *remake* „adus la zi” al celebrului film cu același titlu din 1967” și „*happy-endul* nu va întârzia să apară” (*T*, nr. 21, 30.05.14, p. 27); „*Thrillerul SF* „1952”, regizat în *3D* de Brad Bird și cu George Clooney pe afiș, va fi lansat pe 19 decembrie 2014” (*S*, nr. 3, 18.01.13, p. 11); „*The Avengers*” este filmul cu cel mai mare *box office* mondial” cu „*staruri de blockbustere SF* pentru adolescenți” (*S*, nr. 5, 1.02.13, p. 24).

Televiziune: „a oferit un *rating* foarte înalt postului” și „vorbit acum despre un *rebranding* al postului TV” (*T*, nr. 15, 31.01.13, p. 6); „momente de *breaking news* și *news alert*” (*VIP*, nr. 108, 2013, p. 80). *Modă și design*: „în moda feminină a apărut tendința de a te îmbrăca precum o *lady*”... „citând accesoriul pentru păr creat de *designerul* Philip Treacy, în stil *mahawk punk*” (*S*, nr. 40, 4.10.13, p. 24); „S. Plămădeală lucrează în calitate de fotograf și *grafic-designer* în cadrul Uniunii Autorilor” (*T*, nr. 11, 21.03.14, p. 24).

Literatură: „La Universitatea din *Harvard* a fost editată cartea lui *James Robinson* cu genericul „*Why nations fail*”. Această carte a fost prezentată de către revistele „*New York Times*” și „*Wall Street Journal*” ca un *bestseller*” (*LA*, nr. 27, 3.07.14, p. 3); „numai un singur *link* despre Eminescu, *postat* în enciclopedia *online*,

„Wikipedia” subsumează, la cele 652 de versiuni, un număr de peste 3 300 000 de „afișări”/„accesări-lecturi” (LA, nr. 33, 34, 35, 27.08.15, p. 7); „Biblioteca „B. P. Hasdeu” a lansat un nou proiect, „Trolleybook”, troleibuzul-biblioteca, sau troleibuzul – sală de lectură” (LA, nr. 29, 17.07.14, p. 6). *Mass-media*: „SUA, Europa și România a(u) investit în *mass-media* din Moldova circa 20 de milioane de dolari” (T, nr. 49, 19.12.14, p. 5).

Domeniul sport. Și englezismele din domeniul sportului sunt multe, peste 100. Motivarea rezidă în faptul că sportul și cultura fizică sunt o ocupație de masă, care-i cuprinde pe toți, de la mic la mare, sub deviza *mens sana in corpore sano*. Dar și sportul de performanță înglobează mai toată lumea, dacă nu activ, atunci în calitate de suporteri, admiratori, contribuind la formarea, consolidarea și răspândirea unui câmp lexical distinct. Iar faptul că-i declarat în afara oricărei politici, ideologii, discriminări și nu recunoaște nici graniți de separare în practicare face ca acest vocabular să concrească, noțiunile de referință să se contopească în termeni unificați, ca să fie ușor de identificat și de înțeles într-un limbaj internațional.

Reieșind din cele afirmate, constatăm că în această sferă de activitate cele mai multe neologisme engleze s-au adaptat deplin și complex în lexicul nostru. Din formele engleze (*match, tennis, hockey, handball, cricket, football, skeleton, offside, derby, shoot, goal*) ne-am ales și noi, să zicem, cu formele noastre (*meci, tenis, hochei, handbal, crichet, fotbal, scheleton, derbi, ofsaid, șut, gol*) care s-au pretat perfect gramaticii și ne pot oferi diferite variante declinate (*meciul, meciului, meciuri; golgheterului, golgheterilor; baschetului; golul, goluri*).

O altă categorie de termeni sportivi (mai nou apăruți), transcriindu-se după modelul etimologic, la fel pot primi categoria determinării românești, articulându-se hotărât (*Final Four-ul, slam-dunk-ul, team-ul, snookerul, quarter-back-ul, kickboxing-ul*); pot lua forma cazurilor Genitiv/Dativ (*play-offului, fair-play-ului, snookerului, staffului, derby-ului, rugbyului, break-urilor*) sau de număr (*game-uri, frame-uri, snookere, rally-uri*), deși pe ici colo mai pot provoca și unele confuzii, redactându-se diferit ba alăturând articolul hotărât împreună cu rădăcina (*play-offului*), ba ortografiindu-l prin cratimă (*play-off-ului*).

Din punctul de vedere al semnificației, le-am putea regrupa în englezisme ce denumesc genuri de sport (mai vechi: *fotbal, tenis, handbal, hochei* și mai noi: *squash, surfing, wrestling, bungee jumping*), foruri și organizații sportive (*FIFA, UEFA, club, Jockey-Club*), competiții (*open, Australian Open, Soccer League, play-off, sparring partner*), subiecți și echipament (*team, goalkeeper, quarter-back, trainer, treading*), regulament (*fairplay, fault, penalty, ofsaid*), procedee tehnice (*stop, pressing, șut, slam dunk*), finalități (*gol, dropgol, golgheter, hatrick, poker, break*).

Nu ne putem lipsi nici la acest domeniu de o miniprezentare contextuală extrasă de pe paginile mass-mediei noastre. Drept efect, vedem cum vorbește sportul moldovelesc actual. *Timpul* declară „fotbalul: o istorie a începuturilor” (nr. 25, 27.06.14, p. 8). Apoi ne informează că „lotul național de *box* al R. Moldova s-a clasat pe locul întâi pe națiuni”; Râșcan „l-a avut ca *sparring partner* pe Gojan” (nr. 33, 22.08.14, p. 8); că „pentru elevii din școală erau puse la dispoziție opt terenuri de *tenis*, două terenuri de *fotbal*, un teren de *hochei*” (nr. 24, 19.06.15, p. 24).

În revista *Moldova*, autoarea unui articol, dar și suporteră, în finala mondialului din 2014, a avut „un ghem de ace în stomac... de la fluierul de *start* până la *golul* lui Mario Götze” (nr. 4, 2014, p. 52); la pagina 53 afirmă că „Germania a avut o echipă, nu un *star*” și „nu putea pierde finala”, iar mai jos se întrebă vizavi de comportamentul lui Suares: „Dar care credeți că a fost decizia *FIFA*?”.

Săptămîna (nr. 5, 1.02.13, p. 28) îl proclamă pe „Andres Iniesta cel mai bun *playmaker*”, citând cele ce „informează *site-ul* oficial al *UEFA*”, iar „finala feminină de la *Australian Open* poate fi considerată finala *break-urilor*, Victoria Azarenca și Na Li reușind mai multe *game-uri* pe serviciul adversarei, decât pe serviciul propriu”. În numărul 26 (28.06.13, p. 29) „Torres este ironizat, dar a marcat patru *goluri* și a ratat un *penalty*, a devenit primul *fotbalist* non-brazilian care marchează un *poker* pe Maracana și al doilea *fotbalist all-time* care reușește asta”, iar „*El Nino* este primul *fotbalist* care reușește să marcheze de două ori câte un *hattrick* la Cupa Federațiilor”.

Alte domenii. Restul, aproximativ o treime din numărul total de englezisme studiate, aparțin altor domenii de activitate publică. Numeric, depășesc oricare altă sferă analizată mai sus, ceea ce ne demonstrează o dată în plus utilitatea și aria vastă de răspândire a lor. Semantic, le-am restrânge în câteva subdiviziuni, în conformitate cu comportamentul contextual concret al cărora vom improviza și anumite referințe.

Prima subdiviziune ar fi direcționată să desemneze concepte engleze din transport: *maxi-taxi, microcar, geep, scuter, drive, pay driver, anti-freeze, Queue Assist, i-stop*. *Timpul* notează că „*maxi-taxiurile* transportă zilnic mai mult de jumătate din cei care călătoresc zilnic cu transportul în comun” (nr. 12, 28.03.14, p. 22). Revista *VIP magazin* ne predispuce că „sistemul *i-stop* face mașina mai prietenoasă cu mediul, va reporni motorul mai rapid și mai silențios decât majoritatea sistemelor *stop-start* existente” (nr. 129-130, 2015, p. 153). Tot *VIP-ul* ne informează că „inginerii companiei (Land Rover) au elaborat sistemele de control *Dynamic Response*, pentru siguranță, *Adaptive Dynamics* pentru confort și *Electric Power Assisted Steering* cu funcția *Park Assist*. Plus la sistemul *cruise-control* adaptat, a apărut opțiunea *Queue Assist*” (nr. 104-105, 2013, p. 68).

O altă subdiviziune s-ar referi la delicii culinare, de patiserie și deserturi: *cheeseburger, grill, steak, cheese cake, T-bone steak cupcakes, cookies, marshmallow, kiwi, lime, ice-wine, ice-tea, irish coffee*. *VIP magazin* îndeamnă bărbații la *Jack's Bar & Grill* „să savurezi un *whisky*, porții elefantice din *steakuri* clasice (și) *Frozen*, carrott cake și *cheeze cake clasic*” (nr. 104-105, 2013, p. 18). Iar *Săptămîna* (nr. 11, 15.03.13, p. 22) se întrebă „cât de dăunători sunt *hamburgerii*?”, punctând că „mâncarea de tip *fast-food* nu e complet inutilă pentru organism”.

O a treia subdiviziune ar ține de spațiul locativ și mobilier: *townhouse, wigwam, livingroom, bedroom, bathroom, dining, back-table, lounge*. *VIP magazin* ne prezintă un asemenea complex: „un *penthouse* cu suprafața de 700 mp” cu „zona de *master bedroom*, zona *living* și zona *bathroom*, ce numără cinci băi, o piscină și *SPA*, toată casa are sistem de *EIB (intelligent building)*” (nr. 131, 2015, p. 80). La pagina 82, „zona *living* este deschisă și cuprinde zona *dining*”.

Celelalte englezisme ar nominaliza anumite obiecte (*kit, pix, marker, melting pot, stand*), titlaturi (*milady, lord, mister, superman, batman, cow-boy, stewardesă*,

bodyguard, follower, gangster, killer), formule de politețe (*welcome, thank you, good bye, happy birthday*), ocupații în timpul liber (*shopping, wishlist, hobby, weekend, fly yoga, pilates, kangoo jumps, fitness, jogging, rope jumping*), rase de câini și alte animale (*setter, boxer, husky, monkey, mustang*), clase de cuvinte: verbe, adjective/adverbe și locuțiuni, interjecții (*to love, to cheat, to let go; nonstop, crazy, full, fresh, smart, black, enjoy, well, open-minded, made in, colors by; not, ok, yes, oh yes, wow*).

În concluzie, menționăm că la etapa actuală cele mai mari influențe asupra celorlalte limbi le exercită limba engleză, dictând standardele de comunicare internațională. În procesul dialectic de apropiere a limbilor sub influență engleză este antrenată și limba română. Dintre părțile componente ale limbii cel mai tare este afectat vocabularul prin intercalarea în adstratul său a unui număr considerabil de străinisme de origine engleză – englezisme.

La propagarea englezismelor în exprimarea românească s-a angajat și mass-media care ține legătură între uzul oral și cel scris, cât de cât reglementat. Investigația privind frecvența mișcării englezismelor în unele publicații din Republica Moldova în perioada 2013-2015 ne demonstrează că fenomenul e în derulare activă și că procesul de adaptare (fonetică, gramaticală, semantică) e în toi. Sfera lor de întrebuintare capătă proporții și cuprinde practic toate domeniile de activitate publică: politică, economie, educație și știință, informatică și tehnologii, cultură și artă, sport etc.

Ne-am convins de oportunitatea lor în utilizare, dar, totodată, am și intenționat să respectăm simțul măsurii pentru a nu cădea în vreo extremă sau, mai rău, să nu nimerim în situații ridicole. „Chiar dacă mulți utilizatori ai limbii române neglijează cerințele exprimării corecte, considerând că important este doar conținutul unui mesaj, forma care organizează mesajul este la fel de importantă” [3, p. 9]. Pentru a evita unele confuzii mai săritoare în ochi, recomandăm: a nu se recurge la utilizări arbitrare, din auzite; în primul rând să se consulte dicționarele ortografice unde sunt comise cele mai puține cazuri de dispută în probleme de corectitudine.

Referințe bibliografice

1. Dragomirescu A. ș.a. *101 greșeli de lexic și de semantică*. București: Editura Humanitas, 2011.
2. Dănilă A., ș.a. *Dicționar de cuvinte și sensuri recente*. București: Litera, 2014.
3. Nedelcu I. *101 greșeli gramaticale*. București: Humanitas, 2012.
4. DEXI. *Dicționar explicativ ilustrat al limbii române*. Chișinău: ARC, GUNIVAS, 2007.
5. *Dicționar universal ilustrat al limbii române*. București: Litera, 2011.
6. DOOM. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*. Ediția a II-a. București: Univers Enciclopedic, 2005.
7. Păcuraru V. ș.a. *Dicționar explicativ de cuvinte și sensuri noi*. Chișinău: Pro Libra, 2016.